

Team- en docentenontwikkeling met lerarenstage

Een stapje terug, twee st

Even minder betrokken bij school, even de praktijk in, en dan weer met nieuwe energie, nieuwe kennis en nieuwe contacten fris voor de klas. De heilzame werking van een docentenstage.

Judith van de Camp is docent maatschappelijke zorg aan de opleiding Activiteitenbegeleiding natuur en welzijn van Helicon Opleidingen mbo Nijmegen. Tot vijf jaar geleden werkte ze in de zorg, vooral met mensen met een verstandelijke beperking. Nu loopt ze stage op zorgboerderij Cinquant in Haps, een boerderij waar mensen met een verstandelijke beperking en mensen uit de verslavingszorg werken. De laatste doelgroep kende Van de Camp nog niet vanuit het werkveld. Uit de theorie wist ze dat de combinatie met mensen met een verstandelijke beperking vaak goed werkt. “Zij oordelen niet, zij kijken niet meteen zo van: ik zal mijn portemonnee maar goed wegstoppen.” Om die redenen koos Van de Camp voor stage op boerderijen van Novafarm, een instelling voor verslavingszorg. Nu ervaart ze de theorie in de praktijk. Gisteren liep er een jongen uit de verslavingszorg op de boerderij.

“Die jongen dacht eerst: wat moet ik hier met dat stelletje. Maar hij ging die mensen juist helpen, nam de verantwoordelijkheid en bloeide daardoor op. Ik wist dat de combinatie goed werkt, maar nu heb ik het zelf ervaren.”

Leerantennes op

Echte ervaringen opdoen, dat is een van de redenen waarom Van de Camp deze docentenstage volgt en

waarom Helicon de mogelijkheid hiervoor stimuleert. Daarom loopt ze ook stage op vier verschillende zorgbedrijven. Stond ze vorige week tussen 180 koeien en vanochtend tussen de varkens. Veegt ze 's ochtends samen met de hulpboeren ofwel cliënten de loods en helpt ze hen en een andere stagiaire 's middags met het afbreken van de rekken waarlangs afgelopen zomer de bonen omhoog klommen. Ja, het is

TEKST EN
FOTOGRAFIE
leonie barnier

appen voorwaarts

Drie zorgboeren, drie mbo-stagiaires, een maatschappelijke stagiair en docent-stagiaire Van de Camp houden werkoverleg

relaxed werk, maar ondertussen heeft de docent continu haar leerantennes op. Luistert ze, vraagt ze en registreert ze. En besluit ze: dat zet ik straks in mijn verslag.

Empathisch vermogen

Elke week produceert ze namelijk een verslag dat ze naar haar coach toestuurt. Deze week zullen hier vooral ervaringen in staan die ze wil gebruiken in haar lessen. Zoals vanochtend. Tijdens het schoonmaken wil een van de hulpboeren een zware boomstam verleggen. Van de Camp vraagt zich af of ze zal meehelpen of dat ze het hem alleen laat doen. “Die keuzes moet je voortdurend maken. Ik heb al honderdduizend keer gezegd in de klas: het belangrijkste is het empathisch vermogen. Nu weet ik weer echt wat dat is en kan ik de leerlingen daarover ook echte ervaringen vertellen.” Of vanmiddag. Dan sluit ze aan bij de stagiaire. Ze wil weten wat voor verantwoordelijkheden zij krijgt. Bijvoorbeeld dat deze zelfstandig met de hulpboeren het veld in mag. “En wat als er nu iets gebeurt? Een epileptische aanval bijvoorbeeld?”

Groeiend netwerk

Van de Camp loopt in totaal tien weken stage. Ze heeft vier weken op het vmbo van Helicon in Nijmegen achter de rug. Deze week is de laatste van vier weken zorgboerderijen, hierna gaat ze nog twee weken stage lopen bij Aequor. De stage op de zorgboerderijen doet ze vooral voor zichzelf. Om ervaringen op te doen voor de les, om haar leerlingen die ze opleidt tot activiteitenbegeleider te kunnen meegeven welke

verantwoordelijkheden ze straks hebben. “De leerling is verantwoordelijk voor een behandelplan en moet dat kunnen verdedigen richting de boer, die vooral denkt: maar die jongen is hier toch lekker bezig. Die leerling moet dus wel sterk in de schoenen staan.” Ook bouwt ze door het werken op de vier boerderijen een netwerk op. Van boerderijen met verschillende soorten zorg, die-

Met vier weken vmbo, vier weken zorgboerderijen en twee weken Aequor hoopt docent Van de Camp haar netwerk te vergroten

ren, producten en van begeleiders van Novafarm. Handig voor excursies, stages en de uitwisseling van kennis.

Voor de stage op het vmbo koos zij, omdat ze geen onderwijsachtergrond heeft. Maar ze doet het ook voor het hele team. Ze wil weten waar de leerlingen vandaan komen, wat zij al hebben meegekregen. Ze ontdekte bijvoorbeeld dat een Powerpointpresentatie maken tot de examenstof van het vmbo hoort. “Wij leren ze dat nog een keer. Dat kunnen we beter afstemmen.”

Bovendien onderzocht ze als stagiaire de zorgstructuur op het vmbo, omdat ze wil werken aan een zachtere overgang van vmbo naar mbo. Ze zag dat het vmbo met mentoren en het mbo met coaches werkt. “Die hebben verschillende rollen, dat is voor leerlingen verwarrend. We zijn nu dus aan het kijken hoe we het vierde jaar vmbo en het eerste jaar mbo dichter bij elkaar kunnen brengen.” En, ook tijdens deze stage wilde ze haar netwerk uitbreiden. Weten wie waar verantwoordelijk voor is. Dat heeft al vruchten afgeworpen. Door haar contacten sluiten docenten van het vmbo aan bij de training loopbaanoriëntatie en – begeleiding die Van de Camp geeft aan docenten op mbo niveau 1 en 2. “Dat is mooi want zo zorgen we dat die gesprekken met de leerlingen op dezelfde manier plaats vinden.” In de weekverslagen van de vmbo-stage beschreef ze de zorgstructuur en hoe de vier jaar didactisch zijn opgezet. “Meer een naslagwerk.”

Voor de stage bij Aequor die nog volgt, heeft Van de Camp in overleg met haar team gekozen. Ook hier weer wil ze haar netwerk verbreden. “Dat had ik als centrale doelstelling. Tijdens een training hoorde ik dat mensen uit de zorg en uit het onderwijs het slechtst zijn in netwerken. Ik kom uit beide.” En ze wil weten hoe bedrijven gekeurd worden. Als leerlingen bij haar komen en ze willen stage lopen op een nog niet erkend bedrijf, waar moet ze dan op letten? Ze gaat met zoveel mogelijk mensen van Aequor meelopen.

Aan het eind van de tien weken wil de docent aan haar team en

Judith van de Camp (links): “Het is hier heel relaxed, de druk van school is er niet, maar ik heb wel het gevoel dat het heel zinvol is”

school een netwerkboom kunnen overleggen, waarop in één overzicht te zien is wie je waarvoor moet hebben.

Nieuwe energie

Voorafgaand aan de stageperiode schreef Van de Camp een stageplan met doelen voor zichzelf, voor het team en voor de locatie. Dat besprak ze met haar teamleider, die met het idee kwam voor de stage bij Aequor. Ze wordt begeleid door een stagecoach vanuit het bedrijfsbureau van Helicon. Die geeft tips, bijvoorbeeld om weekverslagen te maken. En hij bewaakt de lijn: waaraan moet je voldoen, kloppen je motivatie en doelen, kloppen de procedures. Hij geeft feedback op de weekverslagen. Ze kan hem altijd benaderen als ze met iets zit. Dat heeft ze nog niet gedaan, maar collega's die moeite hadden met het vinden van een balans tussen stage en school deden dat wel. Officieel moet ze twee keer een gesprek met hem hebben, en twee keer met een andere stagedocent erbij, "interviewachtig".

Helicon Opleidingen neemt de docentenstage serieus. Het doel is dat docenten op deze manier kennis nemen van de ontwikkelingen in de sector en dat ze nieuwe energie

Op de zorgboerderij leert Van de Camp weer daadwerkelijk hoe belangrijk empathie is

Doelen docentenstage op aoc's

- › Op de hoogte blijven van ontwikkelingen in het beroepenveld
- › Afstemmen theorie en praktijk
- › Oriënteren op nieuwe ontwikkelingen
- › Verkennen nieuwe interessegebieden/vakgebieden
- › Scherp blijven, nieuwe energie opdoen

AOC De Groene Welle, AOC Friesland en Helicon Opleidingen hebben een actief stagebeleid. Passief beleid, niet centraal geregeld, stage op aanvraag mogelijk, is er bij: AOC Terra, Groenhorst College, Lentiz Onderwijsgroep en Wellantcollege. En een voornemen tot actief beleid bij AOC Terra, Citaverde College en Edudelta College.

Docentenstage AOC Friesland

Voorafgaand aan de stageperiode schreef Van de Camp een stageplan met doelen voor zichzelf, voor het team en voor de locatie. Dat besprak ze met haar teamleider, die met het idee kwam voor de stage bij Aequor. Ze wordt begeleid door een stagecoach vanuit het bedrijfsbureau van Helicon. Die geeft tips, bijvoorbeeld om weekverslagen te maken. En hij bewaakt de lijn: waaraan moet je voldoen, kloppen je motivatie en doelen, kloppen de procedures. Hij geeft feedback op de weekverslagen. Ze kan hem altijd benaderen als ze met iets zit. Dat heeft ze nog niet gedaan, maar collega's die moeite hadden met het vinden van een balans tussen stage en school deden dat wel. Officieel moet ze twee keer een gesprek met hem hebben, en twee keer met een andere stagedocent erbij, "interviewachtig".

opdoen. Het aoc begeleidt de docenten en verwacht ook iets terug van ze. Dat kan een netwerkboom zijn, maar ook een verslag of een presentatie, of zoals collega's van Van de Camp gaven, een workshop over het nut van de docentenstage. "Er wordt echt wel wat van je verwacht. Hier rondlopen is op zich heel relaxed, de druk van school is er niet, maar ik heb wel het gevoel dat het heel zinvol is."

Echt belangrijk

Van de Camp vindt zichzelf een

Docentenstage De Groene Welle

De meeste mbo-docenten volgen een docentenstage, bij een fulltime aanstelling vijf dagen in een schooljaar. Dat doen ze in het voorjaar, als de leerlingen ook op stage zijn. De stage is onderwerp in de functioneringsgesprekken. Het aoc verwacht van de docenten terugkoppeling naar het team of de locatie. De stage wordt in de jaartaakbelasting gerekend tot de jaarlijkse scholing en professionalisering en gefinancierd uit het scholingsbudget.

praktisch iemand, altijd aan het doen en aan het organiseren. Dit is een tijd waarin ze even een stapje terug kan zetten, zichzelf vragen kan stellen als: hoe gaat het met mij als docent, als onderdeel van een team of van school? Een dag in de week is ze op school. "Dan zie ik van die heftige mailwisselingen en collega's die erg met kortetermijnoplossingen bezig zijn. Ik zie nu dat we bepaalde lijnen beter uit moeten zetten. Je leert een beetje achterover zitten, nadenken over wat echt belangrijk is."

Kijk voor links naar de organisatie Novafarm en zorgboerderij Cinquant op www.groenonderwijs.nl > editie 13